

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Toma Nadejda,

Judecători - Cobzac Elena, Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir și Alerguș Constantin

Judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului Harcomița Veaceslav, de către inculpat și de către avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017, în cauza penală privind-l pe

Harcomița Veaceslav xxxxx născut la data de xxxxxx, originar din xxxxxx, cetățean al Republicii Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 18.12.2015 – 28.07.2017 (prima instanță);
2. 17.10.2017 – 20.12.2017 (instanța de apel);
3. 19.02.2018 – 15.05.2018 (instanța de recurs ordinar);

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din data de 28 iulie 2017, Harcomița Veaceslav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. 3), lit. e) Cod penal, și în baza acestei Legi, dar și cu aplicarea rigorilor art. 82 Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsa în formă de închisoare, pe un termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, echivalentul sumei de 30 000 lei.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, lui Harcomița Veaceslav, la pedeapsa aplicată prin sentință, s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată de 8 ani închisoare, stabilită prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din data de 11 mai 2012, în baza art. 27, art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, definitivă spre executare, fiindu-i stabilită, pedeapsa cu închisoare, pe un termen de 12 ani cu executare în penitenciar de tip închis, și amendă în mărime de 1500 unități convenționale, ce constituia la data comiterii infracțiunii echivalentul sumei de 30000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Harcomița Veaceslav, în perioada de timp decembrie 2013 - februarie 2015, ispășindu-și pedeapsa în IP-17 Rezina, acționând în mod fraudulos, în scopul de a dobândi în mod ilicit un folos pentru sine, amenințând-o prin intermediul telefonului mobil pe Greco Irina Veaceslav, cu răspândirea unor informații defăimătoare la locul de muncă a acesteia și rudelor, prin constrângere, a impus-o pe ultima să-i transmită în diferite perioade de

timp, bani și bunuri materiale în sumă totală de 45 000 lei, acțiuni urmate de dobândirea sumelor de bani cerute de la partea vătămată.

Astfel, instanța de fond a constatat că prin aceste acțiuni inculpatul Harcomița Veaceslav a comis infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3), lit. e) Cod penal, individualizată prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ele, urmate de dobândirea bunurilor cerute”.

3. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către inculpatul Harcomița Veaceslav, conform căruia a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care să fie achitat.

3.1 În susținerea apelului declarat inculpatul a reiterat, că instanța de fond a admis încălcarea drepturilor sale la apărare, iar toate cererile depuse de către el au fost respinse, iar apărătorul său a ocupat o poziție ca a instanței de judecată. Totodată, a menționat că la data de 25 septembrie 2017, iarăși a fost chemat la judecătoria Orhei, unde a fost condamnat a doua oară pentru aceeași faptă, unde a fost schimbată data calculării pedepsei.

A indicat inculpatul, că în cadrul ședinței de judecată nu au fost prezentate careva probe care să demonstreze fapta de șantaj, deoarece partea vătămată a numit o sumă de bani, care să confirme, iar careva martori ce să confirme transmiterea banilor lipsesc, precum și lipsesc martori care să confirme cui anume au fost transmiși acești bani. Pe discul CD, care a fost examinat în ședința de judecată nu se conțin careva informații și date. În ședința de judecată s-a constatat că partea vătămată Grecu Irina vizita și alți deținuți în alte penitenciare, cu care deține legătura din partea sa. Menționează că nu a avut intenția de a o șantaja pe pătimita Grecu Irina, deoarece a avut o relație de doi ani cu aceasta și respectiv nu putea avea intenția de a comite infracțiunea dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017 a fost repus în termen și respins ca nefondat apelul declarat de către inculpatul Harcomița Veaceslav, și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Harcomița Veaceslav a comis infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3), lit. e) Cod penal, individualizată prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, posesorului sau deținătorului ori dreptul asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ele, urmate de dobândirea bunurilor cerute”.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În acest sens, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, a fost confirmată prin declarațiile părții vătămate Grecu Irina (Vol. I, f.d.182-183); procesul-verbal privind actele de constatare din 10 februarie 2015, în cadrul căreia a fost examinat un CD cu înregistrările convorbirilor telefonice dintre Grecu Irina și Harcomița V., ridicat de la prima (Vol. I, f.d.16); fișa de evidență

a primirii coletelor de către deținutul Harcomița V., conform căreia acesta a primit colete de la Grecu Irina (Vol. I, f. d. 84); contractele de împrumut și credite, pe perioada anilor 2013-2015, pe numele lui Grecu Irina (Vol. I, f. d. 87-91); facturile nr. xxxx și xxxxxx, conform cărora Grecu Irina a procurat două televizoare (Vol. I, f. d. 92,93); fișa de evidență a încălcărilor deținutului Harcomița V., conform căreia acesta a deținut telefoane mobile (Vol. I, f. d. 94).

Sub aspectul interpretării situației de fapt, instanța de apel a reținut că în cazul de față, învinuirea înaintată lui Harcomița V., și-a găsit confirmare integrală, având în vedere faptul că probatoriul administrat supra, coroborat, denotă clar și evident existența elementelor constitutive ale infracțiunii comise de către inculpatul Harcomița V., astfel că alegațiile acestuia privind pretinsa nevinovăție, se rețin drept neîntemeiate și formulate doar cu scopul de apărare și evitare a pedepsei penale.

Instanța de apel a menționat, că concluzia instanței de fond, la capitolul stabilirii pedepsei inculpatului corespunde stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor și criteriilor stabilirii pedepsei penale.

Astfel, la stabilirea felului și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a notat că, instanța de fond a ținut cont de persoana celui vinovat care anterior s-a aflat în conflict cu legea, de caracterul și gradul pericolului social și prejudiciabil al infracțiunii săvârșite care face parte din categoria celor grave, scopul comiterii infracțiunilor date fiind unul de a obține surse bănești, urmare a șantajării părții vătămate cu destăinuirea informațiilor denigratoare despre pătimită, de faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina, de prezența circumstanțelor agravante și lipsa celor atenuante și din aceste considerente, a considerat că inculpatul trebuie să poarte răspundere penală pentru faptele săvârșite și în condițiile sus-indicate a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea lui este posibilă, cu aplicarea pedepsei închisorii, de asemenea ținând cont de prevederile art. 85 Cod penal a considerat necesar de a-i aplica pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu executarea pedepsei în penitenciare de tip închis și amendă în mărime de 1500 unități convenționale, ce constituia la data comiterii infracțiunii echivalentul sumei de 30000 lei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu *recurs ordinar* de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului Harcomița Veaceslav, de către inculpatul Harcomița Veaceslav și de către avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului.

5.1 În susținerea recursului declarat avocatul Șchiopu Arcadie a indicat, că instanța de apel nu a luat în considerație că:

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că Harcomița Veaceslav a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 189 alin.(3), lit. e) Cod penal;

- greșit a făcut concluzie din declarațiile date de inculpatul Harcomița Veaceslav, prin care a declarat adevărul, în cadrul ședințelor de judecată cât și în cadrul urmăririi penale, explicând că nu a comis infracțiunea de care este învinuit, nu a avut nici o intenție să comită careva acțiuni de șantaj, cereri de a transmite bunuri și amenințări cu răspândirea unor știri defăimătoare în privința părții vătămate Grecu Irina;

- că declarațiile părții vătămate Grecu Irina, date la urmărirea penală și în cadrul ședințelor de judecată sunt contradictorii, iar afirmațiile acesteia precum, că se temea de Harcomița V. care o amenința că va răspândi știri defăimătoare despre ea, nu

corespund realității, deoarece inculpatul este reținut 24/24 și nu poate ieși după poarta Penitenciarului nr. 17 Rezina, mai mult ca să ajungă la Chișinău ca să o amenințe;

- nevinovăția inculpatului se mai confirmă și prin CD cu înregistrările convorbirilor telefonice dintre Grecu Irina și Harcomița V., ridicat de la partea vătămată;

- la examinarea cauzei de către instanța de fond, inculpatul era în greva foamei, astfel manifestându-se că se încalcă drepturile sale la apărare, iar toate cererile depuse de către inculpat au fost respinse, totodată menționează că și instanța de apel neîntemeiat a dispus respingerea cererii inculpatului depusă prin intermediul cancelarii la 27.11.2017 cu nr. 32204, prin care a solicitat să fie audiată în calitate de martor cet. Măgăriei Tamara și suplimentar să fie audiată partea vătămată Grecu Irina.

Astfel, apărarea consideră că în lipsa suportului probatoriu, care să demonstreze cert vinovăția inculpatului Harcomița Veaceslav în săvârșirea faptei imputate, instanța de apel greșit a respins apelul declarat de către inculpatului Harcomița V..

Consideră recurentul, că declarațiile inculpatului Harcomița V. date atât la urmărirea penală cât și în instanța de fond, apoi și în instanța de apel sunt veridice și corespund realității, totodată inculpatul fiind în calitate de bănuț, învinuit și inculpat nu a recunoscut vina pe fapta încriminată.

Din aceste considerente, solicită avocatul admiterea recursului, casarea totală a Deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017 și a sentinței Judecătorei Orhei, sediul Central din 28 iulie 2017, cu dispunerea achitării lui Harcomița Veaceslav pe motiv că fapta încriminată inculpatului, nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 189 alin.(3), lit. e) Cod penal întemeindu-și cerințele în baza art. 427 al. 1 pct. 8 Cod procedură penală.

5.2 În recursul său inculpatul solicită, casarea deciziei și a sentinței cu achitarea de comiterea infracțiunii încriminate, pe motiv că lipsesc careva probe ce ar confirma vina acestuia în comiterea infracțiunii încriminate, invocând că nu a comis cele încriminate, că partea vătămată a dat declarații mincinoase.

Indică inculpatul, că de către instanță i-a fost încălcat dreptul la apărare, de a înainta cereri, recuzări. Orice demers de-al său era respins, iar apărătorul a luat poziția instanței, i-a fost respins și demersul său privind audierea repetată a părții vătămate pentru a confirma transmiterea banilor, nu i s-a acordat ultimul cuvânt.

În instanța de apel indică inculpatul că, cauza a fost examinată în lipsa părții vătămate care fiind citată nu s-a prezentat fiindu-i respins și demersul de citare și audiere a acesteia.

Solicită recurentul, a fi audiați în calitate de martori mama sa, Draguș Duminică persoana care se afla cu el în celulă, repetat partea vătămată ca să demonstreze că a fost șantajată de către inculpat și să fie efectuată expertiza asupra CD-ului pentru a stabili informația de pe el.

5.3 În susținerea recursului său avocatul Gonciar Ion a indicat, că atât instanța de apel, cât și instanța de fond:

- nu au dat o apreciere juridică corectă probelor cumulate în dosar, calificând acțiunile inculpatului Harcomița Veaceslav conform prevederilor art. 189 al. 3 lit. e) din Cod penal;

- nu au dat apreciere critică declarațiilor părții vătămate și nume faptul că ultima benevol de nenumărate ori s-a prezentat la întrevvedere cu inculpatul Harcomița Veaceslav, aducând cu ea produse alimentare.

- la materialele cauzei penale lipsesc dovezi care ar confirma faptul dobândirii de către inculpat a sumei de 45000 lei or, potrivit listei primirii coletelor de către condamnați de către responsabilii închisorii sunt înscrise toate bunurile primite și obiectele predate, astfel în cererea de bunuri transmise inculpatului susmenționat nu sunt indicate sume bănești, în atare situație faptele menționate dezminț declarațiile părții vătămate;

- consideră avocatul, că cet. Grecu Irina având probleme financiare a decis să-l defăimeze pe inculpatul Harcomița, astfel urmărind scopul de a achita sumele de bani pe care le-a primit ca împrumut de credit;

- la stabilirea pedepsei inculpatului instanța de apel, nu a ținut cont de modificările art. 72 din Codul Penal, stabilindu-i executarea pedepsei în penitenciar de tip „ÎNCHIS”, or inculpatul Harcomița Veaceslav este condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. 3 lit.(e) Cod penal care conform alin. (4) art. 16 Cod penal este considerată infracțiuni gravă, deci inculpatul urmează să-și execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 427 alin.(12) pct. 6, pct. 8 din Cod procedură penală, solicită avocatul, admiterea recursului, casarea deciziei din 20.12.2017, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Harcomița V. să fie achitat pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

6. La recursurile ordinare declarate de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului Harcomița V., de către inculpatul Harcomița V. și de către avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod procedură penală, procurorul a depus referință, care a pledat pentru admisibilitatea recursului.

Procurorul în referința sa a menționat, că instanțele de judecata inferioare corect au stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just au tras concluzia ca inculpatul V. Harcomița, a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedura penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor.

Indică acuzarea, că instanța de judecata la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsa inculpatului, la momentul examinării cauzei, a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsa corectă, echitabilă și legală.

Totodată, luând în considerație modificările efectuate la dispozițiile art. 34 alin. (2) lit. a), b) și alin.(3) lit. a), b) Cod penal, art. 72 alin. 4) Cod penal și art. 82 alin. 1) Cod penal, prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017 (Monitorul Oficial nr. 364-370/616 din 20 octombrie 2017, în vigoare la 20 decembrie 2017, și care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică, urmează a-i stabili lui Harcomița Veaceslav în baza art. 72 alin.(3) Cod penal

penitenciarul de tip semiînchis pentru executarea pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Orhei din 28.07.2017.

În asemenea circumstanțe, consideră procurorul, că instanța de recurs în baza art. 432 alin.(4) Cod de procedură penală, urmează a decide asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare declarate, potrivit motivelor invocate mai sus.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că recursurile urmează a fi admise, casată parțial sentința instanței de fond și decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, rejudecând cauza și pronunță o nouă hotărâre din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile stipulate în art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța de recurs este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, când eroarea de drept comisă poate fi corectată de la această etapă a procedurilor, fără a-i fi agravată situația inculpatului.

După cum rezultă, din conținutul recursului declarat de către avocatul Șchiopu Arcadie și conținutul recursului declarat de către avocatul Goncear Ion, se invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Avocatul Goncear Ion mai invocă drept temei de casare a deciziei și pct. 6 al. 1 al. Art. 427 Cod de procedură penală.

Analizând textul deciziei contestate, Colegiul penal lărgit constată că, motivele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi drept temei de casare a deciziei instanței de apel, în sensul propus.

Sub condiția de neîntrunire a elementelor infracțiunii se includ cazurile când nu a fost stabilită fapta care ar corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacelor de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

La caz, prima instanță a stabilit, că inculpatul, a realizat latura obiectivă a infracțiunii de șantaj și anume acțiunea principală materializată în cerința de a i se transmite bunurile proprietarului, adică transmiterea unei sume bănești, precum și acțiunea adiacentă, care la caz este manifestată prin amenințarea cu divulgarea unei informații defăimătoare la adresa părții vătămate.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 189 Cod penal, se manifestă prin vinovăție sub forma intenției directe. În prezența șantajului fiind obligatorie stabilirea scopului special - scopul de cupiditate.

Totodată, din materialele cauzei rezultă și prezența calificativului infracțiunii de șantaj „acțiuni urmate de dobândirea bunurilor cerute”, care se dovedește prin

declarațiile părții vătămate, care la cerința inculpatului a transmis bunurile solicitate, acțiuni confirmate prin fișa de evidență a primirii coletelor de către deținutul Harcomița V., din care rezultă, că acesta a primit colete de la Grecu Irina, totodată din contractele de împrumut și credite, pe perioada anilor 2013-2015, pe numele lui Grecu Irina se atestă accesarea de către Grecu Irina a creditelor de la diferite companii de creditare, în sumă totală de 45 000 lei cât și a facturilor nr. 0541 și 3891005, conform cărora Grecu Irina a procurat două televizoare, care ulterior le-a transmis în penitenciar inculpatului.

La acest capitol se va menționa și faptul, că infracțiunea de șantaj este o infracțiune formală, ea se consideră consumată din momentul înaintării cererii cu caracter patrimonial, însoțite de acțiunea adiacentă, indiferent dacă făptuitorul și-a atins scopul urmărit. Așadar, nu este necesar ca pretențiile făptuitorului să fie satisfăcute.

În aceste circumstanțe nu poate fi reținut argumentul recurenților precum că nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că Harcomița V. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 189 alin.(3), lit. e) Cod penal. Or, cumulul de probe pertinente și concludente prezentate în sprijinul învinuirii, examinate de instanța de fond, verificate de instanța de apel și apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod procedură penală în întregime dovedesc vinovăția inculpatului, careva temei de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu se atestă, deoarece ele au fost obținute cu respectarea normelor de procedură penală, racordă între ele și pe deplin dovedesc vinovăția inculpatului.

Concluziile instanței privind vinovăția inculpatului sunt descrise detaliat în sentința și decizia instanței de apel, pe care instanța de recurs și le însușește sub aspectul stării de fapt a cauzei așa cum au fost reținute de instanțele de fond.

În ce privește argumentul avocatului Șchiopu A. precum că, instanța de apel a făcut concluzii greșite din declarațiile inculpatului care a declarat că nu a comis infracțiunea încriminată, versiune susținută de inculpat pe întreg procesul penal, privind nerecunoașterea vinei, instanța de recurs îl consideră nefondat. Or, potrivit prevederilor art. 101 al. 2 Cod procedură penală „reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele *conform propriei convingeri*, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege”. Termenul „convingere intimă” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe. Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Mai mult ca atât, versiunea susținută de inculpat, pe întreg procesul penal, precum că nu a comis infracțiunea încriminată, este contradictorie și nu este confirmată prin nici o probă și se consideră ca tendința ultimului să prezinte o stare de fapt nereală și neplauzibilă, care să-i atenueze răspunderea penală, deoarece aceste declarații se combat prin cumulul de probe administrate la cauza penală.

Nefondat este și argumentul avocatului Șchiopu A. cât și a inculpatului precum că declarațiile părții vătămate Grecu Irina, date la urmărirea penală și în cadrul ședințelor de judecată sunt contradictorii. Or, fiind audiată partea vătămată a dat

declarații, care au fost consecvente pe tot parcursul efectuării urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, date sub jurământ, fiind avertizată de răspundere penală pentru darea declarațiilor false, fiind confirmate și prin alte probe cum sunt: procesul-verbal privind actele de constatare din 10 februarie 2015, în cadrul căreia a fost examinat un CD cu înregistrările convorbirilor telefonice dintre Grecu Irina și Harcomița V., (Vol. I, f.d.16), fișa de evidență a primirii coletelor de către deținutul Harcomița V., conform căreia acesta a primit colete de la Grecu Irina (Vol. I, f. d. 84), contractele de împrumut și credite, pe perioada anilor 2013-2015, pe numele lui Grecu Irina (Vol. I, f.d.87-91), facturile nr. xxxx și xxxxxx, conform cărora Grecu Irina a procurat două televizoare (Vol. I, f.d.92,93), fișa de evidență a încălcărilor deținutului Harcomița V., conform căreia acesta a deținut telefoane mobile (Vol. I, f.d.94), care în cumul dovedesc învinuirea adusă inculpatului de comiterea infracțiunii comise.

Argumentul recurentului precum că, nevinovăția inculpatului se mai confirmă și prin CD cu înregistrările convorbirilor telefonice dintre Grecu Irina și Harcomița Veaceslav, este la fel neîntemeiat. Or, potrivit stenogramei convorbirilor telefonice în urma examinării CD-ului cu înregistrările convorbirilor telefonice, se atestă discuțiile între inculpatul Harcomița V. și partea vătămată Grecu Irina, și anume cu amenințarea de către ultimul a pătimitei cu divulgarea informațiilor defăimătoare în privința lui Grecu Irina,

Totodată, nu poate fi admis argumentul avocatului Șchiopu A. precum că, inculpatul este reținut 24/24 și nu poate ieși după poarta Penitenciarului nr.17 Rezina, mai mult ca să ajungă la Chișinău ca să o amenințe pe partea vătămată cu divulgarea informațiilor defăimătoare în privința acesteia. Or, răspândirea informației defăimătoare e posibilă și în cazul în care inculpatul deținea un telefon mobil asupra sa, nefiind obligatorie prezența acestuia din urmă la libertate.

La fel, Colegiul penal lărgit nu poate reține, atât criticile avocatului Șchiopu A. cât și a inculpatului precum că, la examinarea cauzei instanța de fond a admis încălcarea drepturilor inculpatului la apărare, iar toate cererile depuse de către el au fost respinse, or, examinând minuțios parcursul procesului judiciar, nu s-au constatat careva încălcări de ordin procesual, precum și nu s-au depistat careva încălcări ale drepturilor procesuale ale inculpatului, iar respingerea cererilor inculpatului inclusiv în instanța de apel nicidecum nu poate fi considerată o încălcare a drepturilor la un proces echitabil, în contextul în care acestea nu conțin careva substrat factologic și în mod vădit sunt neîntemeiate.

Argumentele apărării precum că, inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii nu pot fi reținute, fiind declarative, nu corespund circumstanțelor cauzei, or toate probele corect apreciate de instanța de fond confirmă contrariul, că anume acesta a comis infracțiunea imputată, astfel că comportamentul acestuia în cumul cu probele enunțate mai sus, dovedesc că anume inculpatul Harcomița V. a comis infracțiunea imputată.

În consecință, instanța de recurs concluzionează că temeiurile invocate de recurenți privind achitarea inculpatului sunt vădit neîntemeiate și urmează a fi respinse ca fiind inadmisibile.

Mai mult, motivele invocate în recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței

de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldova*).

7.1 În ce privește argumentele și motivele invocate de inculpat în argumentarea recursului, Colegiul penal le consideră neîntemeiate și menționează în acest sens, că cauza a fost examinată sub toate aspectele complet și obiectiv, iar instanța de apel și-a întemeiat concluzia privind condamnarea inculpatului pe cumulul de probe ce se conțin în dosar și care au fost apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Argumentul inculpatului precum că, apărătorul său a ocupat o poziție ca a instanței de judecată, este nefondat or, dreptul la apărare este un drept al inculpatului de a-și alege de sine stătător un apărător, iar în cazul imposibilității achitării serviciilor unui avocat ales, acesta este acordat de către Oficiul Teritorial al CNAJGS, astfel în cazul de față, dacă inculpatul Harcomița V. consideră că apărătorul său nu i-a acordat asistența juridică corespunzătoare, dânsul nu este lipsit de dreptul de a se adresa organelor de control a activității avocaților, în vederea verificării conformității exercitării de către avocat a asistenței juridice acordate.

La fel nefondat este și argumentul inculpatului precum că nu i s-a acordat ultimul cuvânt or, cercetând materialele cauzei (f.d.26 vol. II) se atestă faptul că în ședința din 10 iulie 2017 inculpatului i s-a acordat ultimul. Totodată fiind audiat în ședința instanței de apel, acesta a refuzat a semna declarațiile (f.d.95 v. II), iar fiindu-i acordat ultimul cuvânt acesta a solicitat a fi achitat (f.d.100 v. II).

Argumentul inculpatului, precum că a fost ignorat demersul acestuia privind audierea repetată a părții vătămate, citarea și audierea martorilor Magarici Tamara - mama inculpatului și efectuarea expertizei asupra CD-ului, și solicitările acestuia de a fi audiați în instanța de recurs, urmează a fi respins ca nefondat, or, din materialele cauzei rezultă, că partea vătămată a dat aceleași declarații, atât la urmărirea penală cât și în instanța de fond (f.d.182 – 183 v. I), unde a dat declarații sub jurământ, fiind avertizată de răspundere penală pentru darea declarațiilor false, inculpatul a avut posibilitatea de a-i acorda întrebări.

Totodată, solicitările recurentului de a fi audiate persoanele date suplimentar în recurs, nu pot fi admise or, potrivit prevederilor art. 433-434 Cod procedură penală recursul se judecă fără citarea părților la proces, Colegiul penal lărgit verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar.

La fel nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, nici argumentele invocate în recursul avocatului Gonciar Ion privind achitarea inculpatului, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.1), 5), 417 alin. 8) Cod de procedură penală, hotărârea cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată. Instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelul avocatului în numele inculpatului motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii atacate, dispozitivul fiind expus clar și instanța de apel nu a admis nici o eroare gravă de fapt.

Se reține, că potrivit pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, hotărârile

instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Colegiul penal remarcă faptul, că potrivit art. 414 alin. 1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. 5) Cod de procedură penală stabilesc că, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. 8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În opinia Colegiului lărgit, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpatului privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. 3) lit. e) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

Conținutul probelor și admisibilitatea lor, este analizată în textul hotărârii judecătorești atacate, reflectate în decizia instanței de apel (f.d.104-117, vol. II), instanța de apel expunându-se în mod argumentat și asupra motivelor relevante invocate în apel, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și le însușește. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit conchide, că instanța de apel n-a comis eroarea de drept invocată de către recurent, deoarece eroarea gravă de fapt constă în stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerație a probelor, care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor și ea trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

7.2. *Cu referire la argumentul recursului precum că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale (art. 427 al. 1 pct. 10 Cod procedură penală) Colegiul penal constată, că instanța de fond pe lângă prevederile art.75-78 Cod penal, la aplicarea pedepsei inculpatului, în temeiul art. 34 al.1 și art. 82 al.1) Cod penal, a reținut starea de recidivă simplă, constatând și circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, stabilindu-i pedeapsa definitivă, conform art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, adăugând parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău, din data de 11 mai 2012, calculându-se termenul executării pedepsei de la 28.07.2017 cu includerea în termen a duratei aflării în stare de arest preventiv și executării pedepsei de la 07.02.2008 până la 28 iulie 2017.*

Ulterior, prin încheierea Judecătorei Orhei, sediul central din 25.09.2017 a fost corectată eroarea materială evidentă din sentința judecătorei Orhei, sediul central din 28.07.2017 privind termenul de executare a pedepsei, fiind stabilită includerea în acest termen durata aflării în stare de arest preventiv și a executării pedepsei de la 11 mai 2012 până la 28 iulie 2017.

Analizând hotărârile contestate sub aspectul individualizării pedepsei inculpatului, în raport cu argumentele invocate de avocatul Gonciar Ion în recurs, ținând cont de normele relevante la caz, Colegiul penal lărgit va interveni în hotărârile contestate, admitând argumentele apărării în favoarea inculpatului, *doar în partea aplicării pedepsei și tipul penitenciarului*, unde urmează să-și execute pedeapsa inculpatul, ținând cont de prevederile art.10 Cod penal, pe motiv, că au intervenit modificările operate la art. 34 (recidiva), 72 (categoriile penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoare) și 82 (aplicarea pedepsei pentru recidivă de infrațiuni) din Codul penal prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare 20.12.2017, fiind exclusă starea de recidivă simplă, la aplicarea pedepsei, conform art.82 alin.(1) Cod penal, circumstanțe ce urmau să fie luate în considerație de instanța de apel, la examinarea apelului.

Or, decizia instanței de apel a fost pronunțată la data de 20.12.2017 – data intrării în vigoare a modificărilor enunțate, care ameliorează situația inculpatului și ușurează pedeapsa, iar potrivit art.10 alin. (1) Cod penal *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.*

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit, casând hotărârile contestate în partea stabilirii pedepsei, rejudecând cauza în această parte, la numirea pedepsei, va lua în considerație dispozițiile art. 61 și art. 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și consecințele survenite.

Potrivit alin. (2) al art. 61 Cod penal, pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților cât și a altor persoane.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Pe această linie de considerente, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, ***Colegiul penal*** va ține cont de scopul pedepsei penale, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor grave, de persoana celui vinovat care este anterior a mai comis infracțiuni, se caracterizează negativ, având antecedente penale, de consecințele infracțiunii, de comportamentul inculpatului, care a săvârșit infracțiunea fără a-și executa integral pedeapsa stabilită prin sentința anterioară, de circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, de lipsa circumstanțelor atenuante, numindu-i o pedeapsă cu închisoare cu amendă, în limita sancțiunii prevăzute de art.189 al.3 lit.

e) Cod penal, ținând cont de prevederile art.64 Cod penal cu privire la unitatea convențională, în vigoare la momentul comiterii infracțiunii.

Totodată, Colegiul lărgit va aplica pedeapsa definitivă condamnatului în conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, adăugând la pedeapsa aplicată, parțial partea neexecutată, a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 11 mai 2012, în baza art. 27, art. 190 alin. (2) lit. c), d), 85 Cod penal, de 8 ani închisoare.

Din materialele cauzei se reține, că inculpatul Harcomița Veaceslav a executat 4 ani 8 luni 12 zile din termenul de pedeapsă de 8 ani, stabilit prin sentința judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 11 mai 2012, iar în prezenta cauză penală, ultimul s-a aflat în arest preventiv de la 22.07.2015 până la 01.08.2015, și de la 12.04.2017 până la 28.07.2017 – data adoptării sentinței, circumstanțe care vor fi luate în considerație la stabilirea pedepsei definitive și includerea în durata pedepsei a termenului aflării sub arest pe cauza dată.

Totodată, Colegiul penal lărgit, indică că potrivit noilor prevederi a art.72 alin. (4) Cod penal „în penitenciar de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave”, fiind exclusă sintagma – „precum și persoanelor care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă”, în atare circumstanță, se statuează, că inculpatul urmează să-și execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis, or, infracțiunile săvârșite de Harcomița Veaceslav, conform art.16 Cod penal sunt din categoria celor grave.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit conchide că erorile de drept admise la judecarea prezentei cauze penale urmează a fi corectate de instanța de recurs, admitând recursurile ordinare declarate de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului Harcomița Veaceslav, de către inculpatul Harcomița Veaceslav și de către avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului, casând parțial în partea stabilirii pedepsei sentința Judecătoriai Orhei, sediul Central din 28 iulie 2017, încheierea Judecătoriai Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Harcomița Veaceslav xxxxx**, rejudecând cauza și pronunțând în această parte hotărârea enunțată.

Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului Harcomița Veaceslav, de către inculpatul Harcomița Veaceslav și de către avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului, casează parțial în partea stabilirii pedepsei sentința Judecătoriai Orhei, sediul Central din 28 iulie 2017, încheierea Judecătoriai Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Harcomița Veaceslav xxxxx**, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Harcomița Veaceslav recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, în baza acestei Legi, i se aplică pedeapsa cu închisoare, pe un termen de 7 (șapte) ani 3 (trei) luni, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, echivalentul sumei de 30000 (treizeci mii) lei.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, lui Harcomița Veaceslav, la pedeapsa aplicată, i se adăugă parțial partea neexecutată, a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 11 mai 2012, în baza art. 27, art. 190 alin. (2) lit. c), d), 85 Cod penal, stabilindu-i definitiv spre executare lui Harcomița Veaceslav, pedeapsa cu închisoare, pe un termen de 7 (șapte) ani 6 luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, echivalentul sumei de 30000 (treizeci mii) lei.

Termenul pedepsei lui Harcomița Veaceslav se calculează din data de 15 mai 2018, cu includerea în termenul pedepsei, durata aflării acestuia în stare de arest preventiv în prezenta cauză penală de la 22.07.2015 până la 01.08.2015 și de la 12.04.2017 până la 15.05.2018.

În rest prevederile hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 iunie 2018.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin